

केंद्र शासनाच्या "सबला" या योजनेतर्गत किशोरवयीन मुलींना Vocational Training Provider (VTP) या संस्थांमधून MES (मोडयुल एम्लॉबल स्किल) द्वारे प्राधान्याने प्रवेश देऊन व्यवसाय प्रशिक्षण देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र.कौविका-२०१२/(२१/१२)/व्यशि-५
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- ३० एप्रिल, २०१२.

- पहा:
१. महिला व बाल विकास विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक एबाबिं-२००९/प्र.क्र.१८५/का-५, दिनांक ३० एप्रिल २०११.
 २. डिजीईटी, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. DGET-१/५/२०११-MES/IS, दिनांक २८ नोव्हेंबर २०११.
 ३. महिला व बाल विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. D.O. No.६-१२/२०१०-RGSE, दिनांक २७/१२/२०११.

प्रस्तावना:- राज्यातील बीड, नांदेड, मुंबई, नाशिक, गडचिरोली, बुलढाणा, कोल्हापूर, सातारा, अमरावती, नागपूर व गोंदिया या ११ जिल्ह्यांमध्ये ११ ते १८ वर्षे या वयोगटातील किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी संदर्भ क्रमांक १ नुसार महिला व बाल विकास विभागामार्फत सबला (राजीव गांधी किशोरवयीन मुलींचे सक्षमीकरण) ही केंद्र पुरस्कृत योजना राबविण्यात येत आहे. किशोरवयीन मुलींचे आणखी चांगल्याप्रकारे सक्षमीकरण करण्याच्या दृष्टीने केंद्र शासनाचा दिनांक २८/११/२०११ व २७/१२/२०११ च्या पत्रान्वये राज्यातील उपरोक्त ११ जिल्ह्यांमध्ये राष्ट्रीय कौशल्य विकास कार्यक्रमाच्या (National Skill Development Initiative) अंतर्गत अशा किशोरवयीन मुलींना व्यवसाय शिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध करून देऊन त्यांना प्रशिक्षण देण्याबाबत राज्य शासनास कळविले आहे. त्यानुसार सदर ११ जिल्ह्यातील संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई यांच्या अधिपत्याखालील Vocational Training Providers (VTP) संस्थांमधून त्या त्या गांवातील अंगणवाडी केंद्रातून निवड झालेल्या किशोरवयीन मुलींना व्यवसाय प्रशिक्षण देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:- महिला व बाल विकास विभागाच्या सबला (राजीव गांधी किशोरवयीन मुलींचे सक्षमीकरण) या केंद्र पुरस्कृत योजने अंतर्गत बीड, नांदेड, मुंबई, नाशिक, गडचिरोली, बुलढाणा,

कोल्हापूर, सातारा, अमरावती, नागपूर व गोंदिया या ११ जिल्ह्यांमध्ये ११ ते १८ वर्षे या वयोगटातील किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी Vocational Training Providers (VTP) संस्थांमधून त्या त्या गांवातील अंगणवाडी केंद्रातून निवड झालेल्या किशोरवयीन मुलींना MES (मोडयुलर एम्प्लॉएबल स्किल) अंतर्गत मुलींसाठी विहित केलेल्या अभ्यासक्रमास प्राथम्याने प्रवेश देण्यात यावा.

२. सबला क्षेत्रातील २०७ प्रकल्पांतर्गत प्रत्येक अंगणवाडीतून २ ते १० किशोरवयीन मुलींची व्यावसायिक प्रशिक्षणासाठी निवड करण्यात यावी. पहिल्या टप्प्यात संबंधित बाल विकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी ३० ते ४० मुलींची एक तुकडी तयार केल्यास त्या मुलींना एकाच ठिकाणी एकच व्यवसाय प्रशिक्षण देता येईल. बाल विकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी त्या जिल्ह्याच्या जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकाऱ्यांशी चर्चा करून प्रशिक्षणाचे ठिकाण व प्रकार निश्चित करण्यात यावा. प्रशिक्षणाचे ठिकाणी निवासाची / वसतीगृहाची स्वतंत्र व्यवस्था नसल्यास सामाजिक न्याय विभागाच्या मुलींच्या वसतीगृहात शक्यतो व्यवस्था करण्यात यावी. मुलींची यादी संकलित केल्यानंतर बाल विकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी सदर यादी जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांच्याकडे पाठवावी.

३. या संबंधी सदर किशोरवयीन मुलींची नांवे त्याच जिल्ह्यातील अंगणवाडी केंद्राकडून सूचविण्यात येऊन त्यांची जिल्हानिहाय एकत्रित यादी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी कार्यालयाकडून संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी कार्यालयास देण्यात यावी. अशा प्रकारे प्राप्त झालेल्या यादीवरून किशोरवयीन मुलींना त्यांच्या राहण्याच्या ठिकाणाच्या जवळपास VTP संस्थांमधून MES (मोडयुलर एम्प्लॉएबल स्किल) अंतर्गत मुलींसाठी विहित केलेल्या अभ्यासक्रमास प्राथम्याने प्रवेश देण्यात यावा. किशोरवशीन मुलींचे प्रशिक्षण उत्तमप्रकारे पार पाडण्याच्या दृष्टीने VTP संस्थांच्यास्तरावर योग्य त्या सुविधा निर्माण करण्याची व्यवस्था करण्यात यावी.

४. राज्यातील संबंधित ११ जिल्ह्यामध्ये या योजनेचे सनियंत्रण व अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्यासाठी संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय व आयुक्त, महिला व बाल विकास यांचेस्तरावर "राज्य समन्वय समिती"ची स्थापना करण्यात यावी. या योजने अंतर्गत संबंधित जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी कार्यालयामार्फत शिफारस करण्यात आलेल्या किशोरवशीन मुलींच्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा दर तीन महिन्यांनी आढावा घेण्यात येऊन त्या संबंधीची माहिती संचालनालय स्तरावर अद्ययावत ठेऊन राज्य व केंद्र शासनाच्या संबंधित विभागास त्यांच्यास्तरावर विकसित केलेल्या विहित नमुन्यात पाठविण्यात यावी.

सदरहू शासन निर्णय महिला व बाल विकास विभागाच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.
शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यांत
आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१२०४३०११५५५६४५६००१ आहे.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विंदना कृष्ण)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग

(संजय कुमार)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन.
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

प्रति,

संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१.
संचालक (व्यवसाय शिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१.
आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे.
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बीड, नांदेड, मुंबई, नाशिक, गढचिरोली, बुलढाणा, कोल्हापूर,
सातारा, अमरावती, नागपूर व गोदिया.
सहसंचालक/उपसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई / पुणे / नागपूर /
अमरावती / औरंगाबाद / नाशिक [संचालक (प्रशिक्षण) यांचेमार्फत].
संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी [संचालक (प्रशिक्षण) यांचेमार्फत].
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांचेमार्फत)
संबंधित जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी (आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांचेमार्फत)
महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-६/२, मुंबई/नागपूर.
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-६/२, मुंबई/नागपूर.
मा.प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांचे स्वीय सहाय्यक.
मा.प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांचे स्वीय सहाय्यक.
कार्यालय व्याप्ति-१, २, ३, ४.
निवड नस्ती (व्याप्ति-५).